

Mészáros Bianka, III. évfolyam, képgrafika

Gyárkémény sorozat

MŰELEMZÉS

A munkám, egy gyárkéményt ábrázoló, három darabból álló sorozat, amit vegyes technikával készítettem, litográfiát és mezzotintot alkalmazva.

A kép témája, adott volt, hiszen ilyen és ehhez hasonló környezetben élek. A célom az volt ennek a sorozatnak az elkészítésével, hogy egy nem annyira barátságos képet úgy formáljak át, hogy abban így már könnyen megláthassa az ember a szépet.

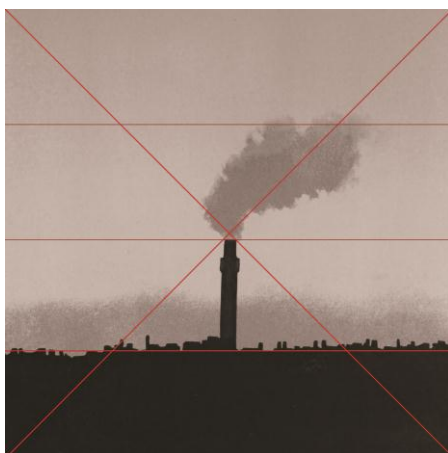
Úgy gondolom, hogy az embernek és környezetének kapcsolata, igen nagymértékben befolyásolja az élet minőségét. Gondolok itt a tudatos életviteltől, a környezetvédelmen át egészen odáig, hogy mi felelünk azért, hogy hogyan viszonyulunk a környezetünkhöz, ezzel rontva, vagy javítva az életünkön. A sorozatom valószínűleg nem tár fel ezekkel a témákkal kapcsolatban sok mindent, de számomra azért fontos, mert személyes problémámat próbáltam vele feldolgozni.

Amikor bekerültem a Magyar Képzőművészeti Egyetemre, nagyon rossz hatással volt rám a nagymértékű környezetváltozás. Azt láttam, hogy a fővárosunkban, egymástól elhidegült emberek, érzelem nélküli arckifejezéssel élik mindennapjaikat egy szürke, sosem csendes, lelakott városban, ahol igen nagy oktalanság azt mondani, hogy - „Kimegyek friss levegőt szívni”.

A képek főszereplője, maga a gyárkémény, első látásra csak egy dühítő és elszomorító látvány volt a sok közül. Egy, abból a sok rosszból, amivel itt szembesültem első éves hallgatóként. Teljesen letaglózott, hogy ebben a környezetben kell élnem, és minden nap

ennek a kéménynek a látványával kell barátkoznom, hisz semmit nem tudok tenni ellene, ahogy az ellen sem, hogy milyen állapotok uralkodnak Budapest legtöbb kerületében. Beismertem, hogy egy emberként, kevés vagyok ahhoz, hogy nagymértékben javítsak bármin is és ez fog körül venni a továbbiakban is, viszont alkotásaimmal elfogadhatóvá formálhatom azt is, ami önmagában rossz.

A képek négyzetes formátumúak, középpontjukban a füst és gyárkémény áll. A kompozíciójukat tekintve a képek felső és alsó szférára bonthatóak, melyek 3/4-ed - 1/4-ed arányúak. A két rész kontraszttal különül el egymástól, az alsó sáv sötét, feketébe boruló, míg a felső színes, lágy tónusú. Ez a tulajdonság csak a sorozat utolsó darabjára nem érvényes, ahol a sötét éjszaka színei már nem alkotnak kontrasztot a város sötét tónusaival. A részek éles, vízszintes vonalát, csak a felső szférába, a kép középpontjáig benyúló kémény bontja meg, a füsttel. A három képen a füst, különböző formájú és tömegű.

A munkamenet szempontjából minden darabján a sorozatnak, először a háttérét készítettem el, több - kettő vagy három - rétegű színes festék-visszakaparásos litográfiával, melyben íriszhatást is alkalmaztam. Minden kép első rétege egy íriszes flekk, melyre rányomtattam a következő színe réteget, amiben már kezd megfogalmazódni a kémény füstje. A háttér kivitelezésekor megkomponált füst a sorozat vége felé egyre drámaiabb tónusú. A színes rétegeket transzparens festék belekeverésével nyomtattam le, így az alsó színek hatnak a felettük lévőkre, színértéküket megváltoztatva. A képeken különböző színeket használtam kicsit élénkítve, az adott napszakhoz tartozó látkép valóságos színeit. A színes rétegek elkészültével, egy formára vágott rézlemezzel nyomtattam rá a képekre a kép alsó mezejét, a város panorámáját a kéménnyel. A mezzotinto technikával megmunkált dűcot az első képen felborzolt állapotában nyomtattam le, nem simítottam vissza benne semmit, hogy csak a város

sziluettje jelenjen meg. A második grafikán már felsejlik az közvilágítás, a harmadik éjszakai képen pedig már minden lámpa fénye részletesen kirajzolja az épületek, ablakok formáit, tér érzetet adva az épületeknek. A technikák vegyítésének ötlete, egy, az Egyetemen kiadott feladatra készült munkámból ered, tulajdonképpen a sorozat előképe, melynek megoldása hasonló, csak egyszerűbb - egy litográfia és egy mezzotinto réteggel - oldottam meg.

A sorozat eddig rám nem jellemző színkezelésének a célja kontrasztba állítani a téma hidegségét a kép napszakjainak lehetséges színeivel. A fotó felhasználás oka, hogy a valóság támpontot adjon a napszakok színeiről, melyeket élénkebbé tettem, miközben megpróbáltam elrugaszkodni az élethű árnyalatoktól. Ezen túl, kihívásként is tekintettem az színek kidolgozására, mivel az eddigi munkáimra nem jellemző az élénk színekkel teli ábrázolásmód. Talán ennek köszönhető, hogy a színkeverés folyamata, nem volt előre megtervezett, nyomtatás előtt közvetlenül kevertem ki őket, a véletlenre és az akkori hangulatomra bízva az eredményt. Folyamatában nézve, a sorozat utolsó darabjához érve a színek is lenyugszanak, ahogy eljön az éjszaka, csak a világos, bézs színű foltok adnak visszacsatolást az előző képekhez, de az, itt már nem a lenyugvó nap horizonton megjelenő színfoltja, hanem a fényszennyezés által láthatóvá váló szmogot szimbolizálja.

A litográfiával készült részeket szeretem a képeken a legjobban, mert a festék-visszakaparásos technikával igazán finom átmeneteket és foltokat lehet készíteni, lírai hangot adva ezzel a képeknek. A felvázolt formát, az előre felborzolt litográfiai kőre felvitt festékrétegből csiszolom ki, így negatívban kell gondolkoznom a kép kivitelezésekor. A borzolásnak köszönhetően a foltok faktúrája igen szemcsés, mértékétől függően változik a

tónusérték minősége. Mindhárom grafikában a tónusok hatását az íriszfestékezéssel teszem még érdekesebbé, hol egy, hol több flekkel.

A szemcsés tónusú litográfiához jól illeszkedik a hasonló textúrájú mezzotinto nyomat, mely szintén erős tónuskülönbségekkel bír. Az első nyomaton ez még nem nyilvánul meg, de a sorozat végéhez érve, jól kiegészíti a két technika egymást, miközben színük miatt kontrasztban állnak.

A sorozat elkészültével már szépnek tartom a látványt, amit első alkalommal utáltam. Úgy érzem, hogy rám jó hatással volt az alkotó folyamat és csak remélni tudom, hogy sorozatom a nézőt is gondolkodásra bírja.

